

ส่วนที่ 2

การเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

หลักเกณฑ์การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

การคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นหน้าที่ของผู้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ต้องกระทำตามข้อบัญญัติที่กำหนดไว้ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เรียกเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืน และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ พ.ศ. 2548 โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่ติดตามเรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือกและเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย พ.ศ. 2536 ได้ระบุกรณีที่จะต้องคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มี 3 กรณี คือ

1) คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นรอง เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงขึ้นตามตระกูลที่ได้รับพระราชทาน (ช้างเผือก, มงกุฎไทย) และไม่ต้องส่งคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตัวอย่าง นาย ก ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มาแล้ว คือ ชั้น ต.ม. และชั้น ต.ช. ต่อมา นาย ก ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้น ท.ม. ดังนั้น นาย ก จะต้องส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้น ต.ม.

2) คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทุกชั้นที่ได้รับ เมื่อผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถึงแก่กรรม ให้เรียกคืนโดยพลัน โดยให้บิดา มารดา คู่สมรส ทายาท พี่ น้อง แล้วแต่กรณีเป็นผู้ส่งคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ช้างเผือก, มงกุฎไทย) และไม่ต้องส่งคืนประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3) คินเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เมื่อพระบรมราชานุญาตเรียกคิน ได้แก่ ปลดออก ไล่ออก และจำคุก เป็นต้น ต้องคินประกาศนียบัตรกำกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วย

การเรียกคินเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในกรณีใด ๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่สามารถนำเครื่องราชอิสริยาภรณ์คินได้ ให้ชดใช้ราคาแทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามราคาที่ยกเลิกเลขชาติการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบ ซึ่งจะมีการปรับราคาตามมติคณะรัฐมนตรีทุก 3 ปี ดังตารางต่อไปนี้

บัญชีราคาขดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืน
ตามพระราชบัญญัติฯ
ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2548 เป็นต้นไป

ลำดับ	รายการเครื่องราชอิสริยาภรณ์	ราคาคืน/ บาท	หมายเหตุ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์จตุลจอมเกล้า			
ฝ่ายหน้า			
1	ปฐมจตุลจอมเกล้า	1,520,000	
2	ทุติยจตุลจอมเกล้าวิเศษ	167,514	
3	ทุติยจตุลจอมเกล้า	112,306	
4	ตติยจตุลจอมเกล้าวิเศษ	81,898	
5	ตติยจตุลจอมเกล้า	81,680	
6	ตติยานุจตุลจอมเกล้า	22,724	
ฝ่ายใน			
7	ปฐมจตุลจอมเกล้า	588,000	
8	ทุติยจตุลจอมเกล้าวิเศษ	120,000	
9	ทุติยจตุลจอมเกล้า	80,694	
10	ตติยจตุลจอมเกล้า	71,368	
11	จตุตถจตุลจอมเกล้า	23,818	
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ช้างเผือก			
12	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก	บุรุษ	20,122
13	มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก	สตรี	17,276
14	ประดมาภรณ์ช้างเผือก	บุรุษ	13,518
15	ประดมาภรณ์ช้างเผือก	สตรี	12,472
16	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก	บุรุษ	7,952
17	ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก	สตรี	7,072

บัญชีราคาขดใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืน

ตามพระราชบัญญัติฯ

ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2548 เป็นต้นไป (ต่อ)

ลำดับ	รายการเครื่องราชอิสริยาภรณ์		ราคาคืน/ บาท	หมายเหตุ
18	ตริตาภรณ์ช้างเผือก	บุรุษ	3,466	
19	ตริตาภรณ์ช้างเผือก	สตรี	3,176	
20	จักรถาภรณ์ช้างเผือก	บุรุษ	2,156	
21	จักรถาภรณ์ช้างเผือก	สตรี	2,218	
22	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	บุรุษ	2,142	
23	เบญจมาภรณ์ช้างเผือก	สตรี	2,214	
24	เหรียญทองช้างเผือก	บุรุษ	1,002	
25	เหรียญทองช้างเผือก	สตรี	1,060	
26	เหรียญเงินช้างเผือก	บุรุษ	916	
27	เหรียญเงินช้างเผือก	สตรี	976	
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ มงกุฎไทย				
28	มหาวชิรมงกุฎ	บุรุษ	33,226	
29	มหาวชิรมงกุฎ	สตรี	27,888	
30	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	บุรุษ	13,192	
31	ประถมาภรณ์มงกุฎไทย	สตรี	11,204	
32	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	บุรุษ	8,100	
33	ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย	สตรี	6,548	
34	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	บุรุษ	3,330	
35	ตริตาภรณ์มงกุฎไทย	สตรี	2,908	
36	จักรถาภรณ์มงกุฎไทย	บุรุษ	2,156	
37	จักรถาภรณ์มงกุฎไทย	สตรี	2,218	

**บัญชีราคาที่ใช้แทนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืน
ตามพระราชบัญญัติฯ
ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2548 เป็นต้นไป (ต่อ)**

ลำดับ	รายการเครื่องราชอิสริยาภรณ์		ราคาคืน/ บาท	หมายเหตุ
38	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	บุรุษ	2,142	
39	เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย	สตรี	2,214	
40	เหรียญทองมงกุฎไทย	บุรุษ	892	
41	เหรียญทองมงกุฎไทย	สตรี	950	
42	เหรียญเงินมงกุฎไทย	บุรุษ	854	
43	เหรียญเงินมงกุฎไทย	สตรี	914	
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ฯ ดิเรกคุณาภรณ์				
44	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	19,910	รายการที่ 44-57
45	ปฐมดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	18,106	ผู้ได้รับพระราชทาน
46	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	9,104	หรือทายาท
47	ทุติยดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	7,584	ส่งคืนตาม
48	ตติยดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	4,076	พระราชบัญญัติฯ
49	ตติยดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	3,766	เฉพาะชั้นรอง
50	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	2,442	หากไม่อาจส่งคืน
51	จตุตถดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	2,578	เป็นเครื่องราช
52	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	2,410	อิสริยาภรณ์ได้
53	เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	2,546	ให้ขาดใช้ราคา
54	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	1,350	ตามที่กำหนด
55	เหรียญทองดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	1,484	
56	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์	บุรุษ	1,308	
57	เหรียญเงินดิเรกคุณาภรณ์	สตรี	1,442	

บัญชีราคาขดใช้บนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ไม่สามารถส่งคืน

ตามพระราชบัญญัติฯ

ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2548 เป็นต้นไป (ต่อ)

ลำดับ	รายการเครื่องราชอิสริยาภรณ์		ราคาคืน/ บาท	หมายเหตุ
	เหรียญราชอิสริยาภรณ์			
58	เหรียญจักรพรรดิมาลา	บุรุษ	944	รายการที่ 58-65
59	เหรียญจักรพรรดิมาลา	สตรี	1,002	ให้ทายาทไม่ต้อง
60	เหรียญจักรมาลา		988	ส่งคืน ยกเว้นกรณี
61	เหรียญพิทักษ์เสรีชน		190	ที่ได้พระราชทาน
62	เหรียญราชการชายแดน		208	พระบรมราชานุญาต
63	เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา ทหาร		1,000	ให้เรียกคืน
64	เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา พลเรือน		1,000	ซึ่งไม่อาจส่งคืน
		บุรุษ		เป็นเหรียญได้
65	เหรียญดุษฎีมาลา เข็มศิลปวิทยา พลเรือน		1,000	ให้ชดใช้ราคาแทน
		สตรี		ตามที่กำหนด

หมายเหตุ มีการปรับราคาตามมติคณะรัฐมนตรี ทุก 3 ปี